

A
református
nők lapja

Megjelenik negyedévente

Mária és Márta

m a g a z i n

XXIII.
évfolyam,
2024 / 4

Fogadalmak,
ígéretetek

2025

Az ige mellett

Teljesítsd a Felségesnek tett fogadalmadat!

(Kali Tünde Zsófia) 3. oldal

Jegyzet

Elmaradt fogadalmak

(Bustya Sándor) 5. oldal

Interjú

Figyeljünk oda, mit ígérünk meg!

(Korondi Kinga) 6. oldal

Egész életünk legyen Istenhez kapcsolva

(Simon Virág) 8. oldal

Ha elbuknánk...

(Korondi Kinga) 10. oldal

Elmélkedés

A fogadalmak világa

(Márton János) 12. oldal

Irodalom

Ilse Tielsch: Akkor lesz csak igazán... 14. oldal

Portré

Bethlen Erzsébet (Berekméri Melinda) 16. oldal

Gyerekoldal 17. oldal**Keresztretjtvény** 18. oldal**Receptek** 19. oldal

Az utóbbi években sokszor gondolkodom arra a nyári délutánra, amikor a jódrátosnyai ifítáborban, egy beszélgetés után, Isten étellel kapcsolatos terveit keresve, kezembe vettem a **Mindennapi kenyerünk**-et és a Máté 10,29-30 verseivel találtam szembe magam. Korlátaimat, gyengeségeimet ismerő emberként nem nagyon szerettem ígérgetni, fogadkozni. Jobban ragaszkodtam az igen legyen igen elvéhez, mint magamnak vagy embereknek olyant ígérni, amit nem tudok majd betartani. Akkor, 1983 júliusában viszont, Istentől egy ígéretet kaptam, amelyet elbitttem Neki, elfogadtam Tőle. Megkeresésére szövetséget kötöttünk, olyant, ami teljes életemre batással volt.

Nyakunkon újra az év vége. Újabb évet kezdhetünk, amikor hajlamosak vagyunk fogadkozni, ígérgetni magunknak, családunknak, barátainknak, embertársainknak. Milyen ígéreteket teszünk? Van-e jogi következménye ígéreteinknek? Gogolák Csongor ügyvéd erről beszél Korondi Kinga munkatársunknak. Bustya Sándor jegyzetében vall arról, hogy a tivornyázás, bulizás időszakát nem tartja megfelelőnek ígérek megtételére. Sokan vagyunk, akik féliünk az ígért be nem teljesülésének kudarcától. A Bartha Éva klinikai pszichológussal készült interjú segít bennünket továbblépni abban az esetben, ha mégis elbuknánk.

Embereknek könnyebben teszünk ígéretet, de mi van az Istennek tett ígéreteinkkel? Márton János lelkipásztor ezeket veszi sorba. Véleménye szerint konfirmáláskor, házasságkötéskor, keresztelek, úrvacsoravételkor tett fogadalmunk betartása, vagy be nem tartása nem csak saját életünkre, de közösségeink életére is batással lehet. Egyházi tisztségviselőink, vezetőink is fogadalmat tesznek megválasztásuk után, hivatalba lépésükkor. Henter Szabolcs, a Marosvásárhely X. Kövesdombi református egyházközség főgondnoka Simon Virág újságírónak beszél arról, hogy számára mit jelentett ez a fogadalomtétel.

Magazinunk további rovatai, gyermekoldala mind az ígért és fogadalom témakörét szeretné szemléltetni bibliai, egyházi vagy hétköznapi emberek életén keresztül, olvasásukkal ismerjük meg ezeket a történeteket.

Isten minden ígérete, amelyet népének tett, beteljesedett – írja elmélkedésében Kali Tünde Zsófia lelkipásztor. Így volt és így van ez, nemcsak a bibliai időkben, hanem napjainkban is. Negyven év távlatából visszatekintve bizonyíthatom, hogy így történt az én életemre nézve is. Kívánom, hogy Isten ígéreteiben bízva kezdjük a következő évet, a saját fogadalmaink beteljesítéséhez pedig kérjük Mennyei Atyánk erejét, támogatását. Legyen áldott, meghitt ünnepünk, bizalomteljes új esztendőnk!

• BORSOS MELINDA

Teljesítsd a Felségesnek tett fogadalmadat!

2024 a választások éve nemcsak Egyházunkban, országunkban, de még az Amerikai Egyesült Államokban is. Szeptember eleje óta talán nagyon sokan imádkoznak a gyülekezeti, egyházmegyei, kerületi jelöltekért. Miután lejár egy-egy választási kör, a tisztségviselőket beiktatják hivatalukba, hogy a II. Helvét Hitvallás szavaival „ne saját akaratukból fússanak (Jer 23,21), holott nincsenek megválasztva, elküldve vagy beiktatva.” Beiktatáskor a beiktatandók esküvel fogadalmat tesznek, amely nem új esztendei fogadalom, nem is egy kísértés elleni fogadalom, hanem Isten szolgálatára kötelezik el magukat.

Az új esztendei fogadalmakról minden év elején hallunk, a házasságkötési esküszöveget is halljuk, amikor jegyesoktatáson vagy barátaink, rokonaink templomi esküvőjén veszünk részt. De Isten szolgálaként tudjuk-e, hogy mire kötelezzük el magunkat, mire teszünk fogadalmat? Olyan imponáló, jóleső lehet a tudat, hogy presbiteri, diakónusi, vallásnári vagy más egyházi szolgálatra való megbízatást nyerünk. Azonban a fogadalom nem játék, nem szélső, nem egy szalmalángnyi fellángolás. A fogadalmat Isten színe előtt tesszük önkéntesen, sehol, semmi-

lyen szentírási törvény nem írja azt elő.

A Mt 5,33-37-ben Jézus ezt mondja: „*Hallottátok azt is, hogy megmondott a régieknek: Ne esküdj hamisan, az Úrnak pedig add meg, amit esküvel fogadtál. Én pedig azt mondom nektek, hogy egyáltalán ne esküdjetekek (...). Ellenben a ti beszédeitekben az igen legyen igen, a nem pedig nem, ami pedig túlmegy ezen, az a gonosztól van.*” Ez teljesen összhangban van a III. parancsolattal, amely nemcsak Isten nevének káromlását tiltja, hanem a fölösleges fogadkozást, esküözést is.

A Heidelbergi Káté szerint esküdhetünk istenfélő módon Isten nevére, ha a hatóság vagy valamilyen szükség követeli, mert ezzel Isten dicsőségét és felebarátunk javát szolgáljuk. Isten ígéje megengedi az ilyen esküt, s az ószövetségi és az újszövetségi szentek is gyakorolták ezt. Pl. 5Móz 6,13; 10,20; Ézs 48,1; Zsid 6,16, 1Móz 21,24; 31,53-54; Józs 9,15.19; 1Sám 24,23; 2Sám 3,35; 1Kir 1,28-30; Róm 1,9; 2Kor 1,23.

A zsidó tanítás azt mondja a fogadalmak és eskük szabályaiban, hogy „*ne szokjál a fogadalomtevéshez... a fiatalokat meg kell dorgálni és meg kell fenyeíteni, hogy a nyelvük a fogadásokra és esküvésekre rá ne szokjék.*” Ezek szerint hozzá lehet szokni a fogadásokhoz és az esküvésekhez? Netán immunissá is lehet válni azokkal szemben? Jaj nekem, ha ez így van!

Az elmúlt esztendőnkben, felszentelésük kerek évfordulójára, Egyházkerületünk lelkipásztorai a Lelkészerkezkleti Szövetségtől lelkipásztorra szentelésükkor mondott esküszövegüket kapták ajándékba. A berámázott esküszöveget a lelkipásztori iroda bejáratával szembeni falfelületre helyeztem el, hogy mindig szem

előtt legyen, hogy ne felejtsem el egy pillanatig sem, hogy mit fogadtam, melyek a kötelességeim, mihez kell tartanom magamat. Olyan hamar kiüresedik az emberi szó. A padlás is tele van az ígéretekkel, szokták mondani. Ugyanakkor hatalmas ereje van a szónak. Gondoljunk Isten szent, teremtető szavára. Én mit teremtek a szavaimmal, az eskümmel, a fogadalmammal? Egy biztonságos, megnyugtató közeget, amelyben a rám bízott lelkek békességben növekednek? Van cselekedetfedezete a szavaimnak? Vagy elsivárosodom én is, és elsivárosítom a környezetemet is a kiüresedett ígéreteimmel együtt?

Az 50. zsoltár szavaival mindenkiket arra biztatok, hogy teljesítsd a Felségesnek tett fogadalmadat!

Dávid a 12. zsoltárban az ember szavát és Isten beszédét összehasonlítva, erre a következtetésre jut: „*Az Úr ígéretei tiszták, olyanok, mint a hétszer tisztított ezüst, melyet földre vajt formába öntöttek. Uram, te megtartod ígéreteidet, minket pedig megoltalmazol ettől a nemzedéktől mindenkor, még ha bűnösök járkálnak is körülöttünk, és az alávalóságot magasztalják is az emberek.*” (Zsolt 12, 7-9)

Isten minden ígérete, amelyet nekünk ígért, beteljesedett: Nagy néppé tette az övét, kiszabadította őket a szolgaság házából, nekik adta a tejjel-mézzel folyó Ígélet földjét, és elküldte az Ő egyszülött fiát, aki a maga rendjén szintén tett egy ígéretet. János evangéliumából pedig tudjuk, hogy „*az az ígélet pedig, amelyet ő ígért nekünk, az örök élet.*” (1Ján 2,25) Ez tétetett félre az őt szeretőknek, ez lebegjen a szemünk előtt, hogy hűséges szolgálaként ennek reményében építsük az Ő országát, már itt a földi életben!

• KALI TÜNDE ZSÓFIA

A kegyelem csillagjegyében

A következő negyedévben arra a hónapra, amelyikben születél, horoszkóp helyett egy Igét kínálunk a kegyelem csillagjegyében: „*Jobb, ha nem teszel fogadalmat annál, mint hogy fogadalmadat nem teljesíted.*” (Préd5,5)

Január

„Ekkor fogadást tett Jákób, és ezt mondta: Ha Isten velem lesz, és megőriz engem ezen az úton, amelyen most járok, és ha ad nekem kenyeret, hogy ehessek, és ruhát, hogy legyen mibe öltöznöm, és ha békességgel térek vissza atyám házához: akkor az Úr lesz az én Istenem.” (1Móz 28,20-21)

Február

„Mert Isten valamennyi ígérete őbenne lett igenné, és őbenne lett ámenné az Isten dicsőségére miáltalunk.” (2Kor 1,20)

Március

„Hozzá könyörögsz, és ő meghallgat téged; te pedig megadod neki fogadalmadat.” (Jób 22,27)

Április

„Mindenekelőtt hálát adok az én Istenemnek Jézus Krisztus által mindnyájatokért, hogy hiteteknek az egész világon híre van. Mert tanúm az Isten, akinek lelkem szerint szolgálom az ő Fiának evangéliumával, hogy szüntelen megemlékezem rólatok...” (Róm 1,8-9)

Május

„Égőáldozatokkal megyek házádba, megfizetem neked fogadalmaimat, amelyeket ajkam ígért, és szám kimonddott nyomorúságomban.” (Zsolt 66,13-14)

Június

„Mert Isten, amikor ígéretet tett Ábrahámnak, mivel-hogy nem esküdhetett nagyobbra, önmagára esküdött, és így szólt: Bizony megáldalak téged, és bizony megsokasítlak téged. És mivel hosszútűró volt, megkapta az ígéretet.” (Zsid 6,13-15)

Sík Sándor

115. zsoltár

(Teljesítem fogadásomat az Úrnak!)

Erős az én hitem,
ha így is kellett szólanom:
„Megaláztak igen nagyon!”

Mondottam félelmemben:
„Álnok az ember!”

Mi az, amit az Úrnak adhatok,
mindazért, amit énnekem adott?
Az üdvösségnek veszem serlegét,
és kiáltom az Úr nevét.

Fogadásaim megadom az Úrnak,
hogy lássa mind a nép.
Az Úr szemében drága nagy dolog,
mikor meghalnak jámborok.

ó Uram, én a te szolgád vagyok,
szolgád én s szolgálód fia:
te bilincseimet feloldozod.
A hála áldozatját tenéked áldozom
s az Úr nevét szolongatom.

Fogadásaim megadom az Úrnak,
hogy lássa mind ő népe.
Az Úr házának udvarán,
Jeruzsálemnek közepében.

Július

„...rendeld ki kegyelmedet és hűségedet, hogy őrizze meg őt. Így majd szüntelen nevedet éneklek, és mindennap teljesítem fogadalmaimat.” (Zsolt 61,8b-9)

Augusztus

„Meggondolatlanul odaszentelni valamit: csapda az ember számára, mert a fogadalmotétel után már hiába gondolja meg magát.” (Péld 20,25)

Szeptember

„Hálával áldozzál az Istennek, és teljesítsd a Felségesnek tett fogadalmadat!” (Zsolt 50,14)

Október

„Ha Istennek fogadalmat teszel, ne halogasd annak megadását, mert nem telik kedve a bolondokban. Amit megfogadsz, azt teljesítsd!” (Préd 5,4)

November

„Íme, a hegyeken van már az örömhírt hozó lába, aki békességet hirdet. Ünnepeled, Júda, ünnepeidet, teljesítsd fogadalmadat, mert többé nem vonul át rajtad a semmi-rekellő: mindenestől elpusztult.” (Náh 1,15)

December

„És az angyal, akit a tengeren és a földön láttam állni, felemelte jobb kezét az égre, és megesküdött az örökkön örökké élőre, aki teremtette a mennyet és a benne levőket,

a földet és a rajta levőket, hogy idő többé nem lesz. Hanem a hetedik angyal hangjának napjaiban, amikor trombitálni kezd, akkor beteljesedik az Isten titka, ahogyan hírül adta azt szolgálóinak, a prófétáknak.” (Jel 10,5-7)

Elmaradt fogadalmak

Nem teszek újravi fogadalmat az idén sem. Az év utolsó napjai már jó ideje nem a visszatekintésről, az átélt események felidézéséről és azok értékeléséről szólnak, hanem a mielőbbi feledésről, a szórakozásról, az önkívületről. A csendet felváltó tivornyázásról. A petárdák és papírtrombiták által keltett hang- és zűrzavar megüti minden gondolkodásra, mérlegelésre, tervezgetésre irányuló kísérletet. Lazítani vágyik mindenki, kiengedni, az olcsó poénokon is nagyokat nevetni. Ez nem a hálaadás, az előre nézés, a fogadalom megújításának az ideje. Élcelődések, paródiák és kifigurázások közepette hogyan is lehetne ilyenkor bármilyen fogadalommal előállni? És ha igen, komolyan lehet ezt venni?

Más időpontban, más alkalommal talán, de akkor is kétszeresen átgondolva! Igazából nem szeretek kockáztatni, nem akarom vállalni annak a terhét, hogy esetleg kudarcot valljak. Tartok attól, hogy egy teljesítetlen ígéret, megszegett fogadalom következtében önértékelési gondjaim adódhatnak. Nem akarom önmagamot vádolni, marcangolni amiatt, hogy nem sikerül helytállnom. Nem akarok szégyenkezni. Elkerülném azt, hogy rajtam derüljenek, mások célpontja legyek, engem parodizáljanak. Ha van rá mód, inkább kihagynám. A keresztes és úrvacsorai szertartások során kimondott ígéret és fogadalom súlya épp elég nekem. Tudom, hogy bármikor szembesíthetnek a kérdéssel: így élsz te az Ő dicsőségére? Elkerülném a mások előtti pironkodást, szégyenkezést, annak a beismerését, hogy hát... ezt itt és most nem igazán...

Miért is változtatnék, amikor olyan jól megvagyok azon a régóta építgetett, biztosnak tűnő talapzaton, amelyre a ki nem mondott ígérek és fel nem vállalt fogadalmak által helyeztem magamat? A csírájában elhalt, meg nem született ígéret nem kötelez semmire, tágasabbnak tűnik a döntés és a választás szabadsága. Mi a gond ezzel? A példázatbeli szőlősgazda fiai közül nemde az a szimpatikusabb, aki először ugyan elutasítja az apja kérését, de utána mégis teljesíti azt? És a fogadkozó, de

Az egri vitézek esküje

Esküszöm az egy élő Istenre, hogy vére-
met és életemet a hazáért és királyért,
az egri vár védelmére szentelem.
Sem erő, sem fortély meg nem félemlít.
Sem pénz, sem ígéret meg nem tántorít.
A vár feladásáról sem szót nem ejtek,
sem szót nem hallgatok.
Magamat élve sem a váron belül, sem a
váron kívül meg nem adom.
A vár védelmében elejétől végéig aláve-
tem akaratomat
a nálamnál feljebb való parancsának.
Isten engem úgy segítjen!

(Gárdonyi Géza: Egri csillagok)

tagadó Péternél nem kedvesebb-e János, aki nem ígér, nem fogad, de elkíséri Jézust a Golgotáig?

Kell egy kis idő, amíg megértem és elfogadom, hogy a túlzott óvatosság, a biztonsági játék tulajdonképpen ugyanúgy, vagy még inkább keretek közé szorítja a mozgásteremet, mint egy fogadalom. Kihívás hiányában ellaposodik, szürkévé, sótlanná válik az élet, a szabadság és önállóság képe délibábként foszlik szét. Lelkesedés és kockázat nélkül tetszhalottá, álszentté, rideg szoborrá válok.

Némi irigységgel tekintek hát azokra, akik könnyedén tesznek fogadalmat, vállalva annak minden következményét. Olyan bátorságról, vakmerőségről tesznek tanúbizonyságot, hogy már-már kedvem támad leugrani arról a bizonyos képzeletbeli talapzatról, vállalva annak a kockázatát, hogy jövő ilyenkor mások nagyképűsége, elszólása, botlása helyett akár az én tökéletlenségem is szolgáltathatja a témát az újravi paródiához. De szép is lenne, ha egyszer a saját hibáimon, hiányosságaimon, botladozó emberi voltomon tudnék őszintén, szívből nevetni!

• BUSTYA SÁNDOR

Figyeljünk oda, mit ígérünk meg!

Gogolák Csongor ügyvéd sokoldalú jogi képviselőt lát el, az esperesi hivatal jogtanácsosaként a Maros–Mezőségi Egyházmegye is az ügyfelei sorában található. Vele beszélgettünk a fogadalmak jogi vonatkozásairól.

– Besorolhatók-e a fogadalmak jogi kategóriákba?

– Nagyon sok fogadalmat teszünk, gyakran mondjuk: „nem iszom”, „nem lépek félre”, és ennek, ha nemcsak magamban fogadom meg, akkor bizony kényszerítő ereje van, másrészt vannak esetek, amikor fogadást kötünk. Ha jogi szempontból vizsgáljuk, amikor ezek az esetek olyan társadalmi jogviszonyt generálnak két személy között, amit a jog eszközeivel ki lehet kényszeríteni, az érvényesítéshez jogi eszközöket igénybe lehet venni, akkor ez a szerződésnek a tulajdonképpeni meghatározása. Az már egy komplexebb kérdés, hogy érvényes szerződésről van-e szó. Mert szerződésről akkor lehet szó, amikor valaki valamit ígér, és ezért ellenértéket kap.

Sok esetben azonban nem feltétlenül szerződésről van szó, hanem egyoldalú jogcselekedetről (ún. *act juridic unilateral*). Hiszen amikor valamit elgondolok, akkor a gondolatnak nincs semmilyen jogi vetülete, de ha azt kinyilvánítom, kimondom vagy leírom és közzéteszem, akkor már meg kell nézni, hogy ez az egyoldalú jogcselekedet mennyire komoly. Mennyire van célja, tárgya és közönsége ennek a nyilatkozatnak, és minél komolyabb, annál konkrétabb következményei vannak. Ha valaki magában megfogad valamit, akkor maximum az Istennel szem-

ben van megfogadva. Ha ezt kinyilatkoztatja például a templomban vagy a házastársának vagy a barátjának, esetleg a szociális médiafelületen, akkor egész addig, amíg ennek nincs egy konkrét közönsége, illetve nincsen konkrétan meghatározva a tárgya, még mindig csak morális etikai szankciója, következménye lesz az emberrel szemben, aki elkönyvelheti magáról, hogy „na, ilyen ember vagyok”, illetve ha már van egy tágabb közönség, amely előtt megfogadtam, hogy nem iszom, akkor már mások is látják, ha nem tartom be, és megtudhatják, hogy „milyen ember vagyok”. Ez történik, amikor általánosan nyilatkozom. Amikor azonban konkrétan nyilatkozom, ha van tárgya és van egy befogadója, akivel szemben fogadok valamit, akkor már jogilag kikényszeríthető kötelezettségem van vele szemben, feltéve hogy szankció is van meghatározva, és ez még akkor is így van, ha a másik fél nem érintett anyagilag. Az ilyen nyilatkozatokat pedig, amennyiben a másik fél számára is meghatároz kötelezettségeket, akkor azt a másik félnek a tudomására kell hozni, és el is kell fogadnia, ugyanis egyoldalúan nem lehet szerződést kötni. Aztán amennyiben ő ezt elfogadja, szerződés jön létre, de ez még mindig nem jelenti azt, hogy ő is elkötelezi magát, hanem hogy mi elkötelezzük felé magunkat. Szakszóval élve ez elég „soft” (puha) szerződés, például lehetnek a családban ilyen fogadalmak, hogy „ha káromkodok, akkor pénzt teszek a perselybe” vagy „ha nem teszek rendet, fizetek”. Ez azonban, akármennyire is túlzásnak tűnik, ez jogi kategória, amelynek kikényszerítésére akár a jog eszközeit is segítségül lehet hívni. Ezeknek a hátulütője, hogy az egyik fél

Fotó: Gogolák Csongor Facebook-oldala

arra hivatkozhat, hogy „*jocando*”, azaz játékból, esetleg nem teljesen józan állapotban történt a fogadalom, így nem tekinthető komoly ígéretnek. Amennyiben viszont elég komoly, akkor jogilag köteles betartani az ígéretet, és ha nem állja a szavát, akkor jogilag kényszeríthető arra, hogy természetben teljesítse, vagy ha nem hajlandó, akkor a kártérítést fizesse ki, amire kötelezte magát. Premier lenne, ha egy szülő beperelné a gyermekét, akivel egyezsége volt, hogy hogy ha nem tesz rendet a szobájában, akkor befizet a családi perselybe 100 lejt. Feltéve azonban, hogy nem kisgyermek, hanem legalább 16-18 éves kamasz, ha nem tesz rendet a szobájában, akkor két dologra lehet kötelezni, akár bírósági úton is (persze ne feledjük, hogy ez csak egy elképzelt nagyon extrém példa), egyrészt, hogy természetben teljesítse, amit ígért, vagyis a bíróság kötelezi őt, hogy a szobát kitakarítsa, és ha még mindig nem teszi meg (mert nagyon megátalkodott), akkor napi büntetőkamatra kötelezheti őt a bíróság, napi 1 lejtől 1000 lejig, egészen

addig, míg a szobáját kitakarítja, és amennyiben nem takarítja ki a szobáját 3 hónapig, akkor a bíróság 90 napos periódusra meghatározza, hogy napi értékben meghatározott díj szerint fizesse ki, és 90 naponként ellenőrzik, hogy teljesítette-e, és ha nem, újra ki kell fizetnie.

Amennyiben meg van határozva a büntetés is – kötbérnek hívják ezt az összeget –, ha nem tesz rendet a szobában, akkor a kötbérnek a kifizetésére lehet kötelezni. Ez a valóságtól elrugaszkodottnak tűnhet, de ennek egy specifikus esete lehet például az, ha valaki az elveszett állatát keresi, és nyilvánosan meghirdeti, hogy a megtalálójának jutalmat fizet. Amennyiben valakinek tudomására jut ez az ajánlat, és előkeríti az állatot, akkor méltán kérheti a költségei megtérítését és a jutalmat. Még hogyha vissza is vonja időközben az ajánlatot megfogalmazó személy ezt az ajánlatát, akkor is, amennyiben ez nem jutott a keresést végző személy tudomására, méltányosan kell eljárni, kifizetni a költségeket ésszerű határig. Persze a mindennapi életben ezeket elég enyhén kezelik, főleg mert a gyakorlati jelentőségük általában nem olyan nagy, de itt sem árt óvatosságnak lenni.

– **Mi történik, ha a fogadalom nem csak önmagamát érinti, hanem két ember fogad meg egymásnak valamit, például hűséget? Vagy fogadok valamit, de nem szerződésben, hanem Isten előtt, az mennyivel erősebb? Felülírhat egy szerződést, kiegészíthet egy szerződést, és milyen a viszonya annak, amit az Isten előtt fogadtak meg ahhoz képest, amit nem?**

– Ami a házasságot illeti, az egy fogadalom Isten előtt, de utána az állam és a házastársam előtt, és ennek komoly következményei vannak, amelyek még komolyabbakká, életbevágóan fontossá válnak abban az esetben, ha azt fel szeretném bon-

tani. Természetesen előfordulhat, az, hogy ami morálisan elvárható, illetve az, ami jogilag érvényesíthető, nem teljesen fedik egymást. Ezzel is számolni kell. Arra is fel szoktuk hívni a figyelmet, hogy a

Tamás Jenő

Bölcsesség a hallgatás bére

„Milyen jó az idején mondott szó!”

Példabeszédek 15,23

Uram, taníts meg
hallgatni,
mert oly sok szavam
szóródik a szélbe;
olyan mérhetetlenül sok
íródik a homokba.

Ígéreteim elévülnek,
mihelyt kimondom őket,
mert nem volt idejük
megérlelődni a csöndben.

Megtanultam, hogyan kell
sok szóval semmit sem mondani,
mintha kitölthetném velük
a félelmetes űrt,
mely köztünk és közted tágul.

Taníts meg, Uram,
hallgatni
a lábad előtt ülve,
hogy bölcs szívhez jussak,
és végre Te jussál szóhoz
bennem és általam.

bíróság kell legyen az utolsó mentvár, hiszen előtte meg kell próbálni egyezségre jutni, ugyanis amikor az ügy a bíróságra kerül, akkor már tulajdonképpen kivették a kezünkől a döntést. Vannak azonban kevésbé formalizált egyezségek is, mint pél-

dául a szülők gondozásának kérdése, amit a testvérek megbeszélhetnek egymással, vagy hallgatólagosan döntést hozhatnak róla. Ezekre az esetekre a jognak vannak megoldásai, amelyek nem mindig tetszenek a feleknek, ezért érdemes előrelátónak lenni, illetve helyzettől függően, akár világosan megfogalmazott szerződést kötni. Hasonló ehhez az a helyzet is, amikor összeköltözik két fiatal, de nem házasodnak össze. Lehet ez egy élettársi viszony vagy akár jegyesség, de semmiképpen nem házasság. A román jogban az élettársi viszony nincs szabályozva, ezért jogi szempontból nem lehet mindent besorolni. Amíg két személy életvitelszerűen együtt él, és a mindennapi közös költségeket, ha azok nem számottevők, együtt viselik, addig nem lehet egyik félnek sem követelése a másikkal szemben. Ami a jegyesi viszonyt illeti, ez már szabályozva van, és ennek alapján a jegyességet felbontó személy akár kártérítésre is kötelezhető, hiszen lehet, hogy az érintettek ennek fényében olyan döntéseket hoztak, amelyeket a jegyességnek a hiányában nem hoztak volna.

Van még egy fontos terület, amit érdemes megemlítenünk, ez a zsebszerződések kérdése, amit a korábbi kommunista berendezkedés kényszere hozott létre. Ezek érvényes szerződéseknek tekinthetők, és ezeket lehet érvényesíteni, de a részleteket tekintve, annyira szerteágazó ez a terület, hogy inkább ne menjünk bele.

Összefoglalva, a magunkban tett, ki nem mondott fogadalmak csak ránk tartoznak, de amint kimondtuk, attól függően, hogy az ígéret vagy fogadalom mennyire komolyan hangzott el, illetve, hogy mennyire komoly helyzetekre vonatkozik, egyre komolyabb következményei vannak, és ezek rendszerint a jog eszközeivel ki is kényszeríthetők.

• KORONDI KINGA

Egész életünk legyen Istenhez kapcsolva

Tudatosan kell időt szánnunk Istenre, elfogadnunk azokat a feladatokat, amelyeket nekünk szán a gyülekezetben, a közösségekben – vallja Henter Szabolcs főgondnok, aki családjával együtt Marosvásárhelyen, a kövesdombi református gyülekezetben szolgál. A szolgálatról, elhivatottságról beszélgettünk vele.

Amikor elhivatásról beszélünk, akkor általában prófétákra, tanítványokra vagy lelkészekre gondolunk, holott pont úgy hívhat Isten minket is egy-egy szolgálatra, feladatra, mint őket. A kérdés az, hogy elfogadjuk-e, vagy kibúvót keresünk, azt gondolva, hogy vannak mások, akik végezzék ezeket a feladatokat, szolgálatokat.

A marosvásárhelyi Henter Szabolcs először nemet mondott, amikor Lőrincz János lelkész felkérte, hogy vállalja el a presbitériumi tisztséget. De nem azért, mert ki akart bújni a feladata alól, hanem mert munkájával együtt járt a sok utazás, és nem akarta, hogy csak papíron legyen presbiter, és ne vegyen részt aktívan a gyülekezet életében. A második felkérésre már igent mondott, és teljes szívvel, lélekkel látta el a feladato-

kat. Így mondja: Minden feladatot úgy próbálja elvégezni, hogy ne csak csinálgassa, hanem csinálja.

Vívódások után

Nem egyből fogadta el a főgondnoki megbízatást sem. „Vívódás volt elvállalni a tisztséget, úgy gondoltam, hogy a presbitériumban vannak nálam alkalmasabbak is erre a tisztségre, mint én. Nem akartam azt sem, hogy ha az Úr ebben a munkában akar látni, akkor én legyek az akadály. Haladékot, gondolkodási időt kértem.”

A kétséget Isten a Biblia olvasása során küldött igékkel oldotta fel. Több napon keresztül olyan biztató igéket kapott, amelyek megerősítettek benne, hogy el kell vállalja a szolgálatot. Azt olvasta, hogy az Úr

megígéri, hogy *„bölcsé teszek, és megtanítalak, melyik úton kell járnod. Tanácsot adok, rajtad lesz a szemem.”* (Zsolt 32,8)

„Mindezek után elvállaltam a megbízatást, a szolgálatot. Szívesen végzem, legjobb tudásom szerint, próbálok tudatosan, odaadóan tenni. Szeretem a munkámat jól elvégezni, hiszen nem embereknek, hanem Istennek szolgálom. Kihívások mindig vannak és lesznek, de Isten megígérte, hogy velem, velünk van a nehézségben is, nemcsak a jólétben.”

Csapatként dolgoznak

Már a legelején elhatározták, hogy a presbitérium egy csapatként fog dolgozni. „Ha elvállaltam a főgondnoki feladatokat, akkor azt mondtam, hogy azt szeretném, hogy közösen, egymást kiegészítve dolgozzunk Isten országának építésén. Meghallgatjuk egymást, elfogadjuk a jó meglátásokat, javaslatokat. Jó látni, tapasztalni, hogy tudunk érvekkel alátámasztott döntéseket hozni. Vannak nehézségek is, mint minden más közösségben, csapatban, de nem haraggal és bántással próbáljuk az akaratunkat érvényesíteni, hanem megfontolva az érveket. Belátjuk, ha a másinak jobb a rálátása, hasznosabb az ötlete. Lelkészünk felismerte a presbitereknek az adottságait, így azon a területen von be mindenkit, amihez képessége van. Így nem minden teher nyomja mindenki vállát, hanem megoszlanak a feladatok a presbitériumon belül. Próbáljuk úgy vezetni a gyülekezetet, hogy látszódn, hogy Isten akarata érvényesül, ő munkálkodik

Határ Győző Hűség (Ars Poetica)

a szó e szó csak mély kíséret
életem én megkísértlek

hűség életszentelő hűség
szívet reszkettető gyönyörűség

ha mások eladják elaludják:
viszem hiszem – tegyem a munkát

hűség életszentelő hűség
szívünket tépő gyönyörűség

hogyan magam egy-testem elvermelve
csak a munkát a munkát termelje

hűség életszentelő hűség
szívet reszkettető gyönyörűség

lelkembe vésve gondomba ásva
munkámnak ne legyen megállása

tisztán lábak nélkül fehéren:
az én szárnyam az én testvériségem

hűség életszentelő hűség
szívünket tépő gyönyörűség

rajtunk keresztül. Ha jó munkát vég-
zünk, tudjuk, hogy egyedül Istené a
dicsőség.”

A családdal együtt

Henter Szabolcs arról is beszélt,
hogy néha nehézségként éli meg azt,
hogy mindenhol ott tudjon lenni,
hiszen sok a feladat, és ő szeret első-
ként odaérni, és a végén a villanyt is
lekapcsolni. Hálás azért, hogy Isten

olyan társsal ajándékozta meg, aki-
vel együtt tud ezen az úton haladni,
együtt járnak a gyülekezeti alkal-
makra, együtt szolgálnak a gyere-
kekkel. Az egész család szolgál a
gyülekezetben, a különböző alkal-
makon.

Személyes kapcsolat és felismerés

A kövesdombi gyülekezet fő-
gondnokával arról is beszélgettünk,
hogy ma egyre kevesebben akarnak
tisztiséget vállalni, szolgálni a
gyülekezetekben, egyáltalán gyüle-
kezethez tartozni. Sokan azt
gondolják, hogy kerül más, aki
elvégzi a feladatokat, akad más, akit
meg lehet bízni a kisebb-nagyobb
szolgálatokkal. Vajon, hogy lehetne
Istenhez közelebb vonzani az
embereket? – tettük fel a kérdést
Henter Szabolcsnak.

A főgondnok úgy vélekedett,
hogy amikor megértjük a
kereszténység lényegét, személyessé
tudjuk tenni a megváltást,
megértjük, hogy Krisztus mit tett
értünk, akkor tudjuk életünket,
időnket odaszánni Neki. „Ha
Krisztus érttem vállalta a keresz-
thalált, akkor a legkevesebb, amit én
tehetek, hogy odaszánok az időmből
az ő ügyéért. Nem elég imádkozni,
kipipálni a vasárnapi templomozást,
napi szinten szoros kapcsolatban kell
legyünk Istennel. Ehhez az kell,
hogy tudatosan szánjunk időt
Istenre, minden dolgunk, az egész
életünk Hozzá legyen kapcsolva”.

Henter Szabolcs arról is beszélt,
hogy sokan természetesnek tartják,
hogy reggelente felkelnek, együtt
vannak a szeretteikkel, dolgozni
mennek, holott mindez ajándék. Aki
megérti, hogy mi mindent tett érte
Krisztus, az jobban oda tudja szánni
idejét, energiáját a gyülekezetre.
Megérti, hogy a gyülekezet tagjai
egységet kell alkossanak, Krisztus
testének tagjaként, egyként kell
szolgálnak. „Fontos feladat, hogy
közelebb vezessük Istenhez az
embereket, és tudjuk, hogy ez csak
Krisztuson keresztül lehetséges.
Amikor megértjük, átérezzük, hogy

Krisztus érettünk is meghalt, hogy
mekkora áldozatot hozott, akkor már
nem kihívás a szolgálat, hanem
örömteli feladat.”

• SIMON VIRÁG

Gondnoki eskü

Esküszöm az élő Istenre, aki
Atya, Fiú, Szentlélek, teljes
Szentháromság, egy, örök, igaz
Isten, hogy gondnoki tisztem-
ben, melyre Isten akaratából e
gyülekezet elválasztott, a mi
Urunk Jézus Krisztusnak hűsé-
ges szolgálója leszek.

A fennálló egyházi törvé-
nyeknek és törvényes rende-
leteknek minden teendőimben
kész szívvel engedelmeskedem.
A lelkipásztort és egyházunk
munkásait egyházvédő és -építő
munkájukban minden erőmből
támogatni szent kötelességem-
nek ismerem.

Ha emberi gyarlóságból akár
az egyházi törvények, akár tör-
vényes felsőbbségem ellen vala-
mivel vétenék, az egyházi fenýí-
tést alázatosan felveszem.

Az általam igaznak ismert
református vallást sem félelem-
ből, sem adományért, sem más
egyéb tekintetért meg nem taga-
dom.

Beszédemmel, minden mun-
kásságommal, jó példámmal és
egész életemmel Anyaszentegy-
házunk építésére és Isten orszá-
ga terjesztésére törekszem, na-
ponként igyekezvén magam is
és hívogatván másokat is követ-
ni azt, aki a Fő, a mi Urunk Jé-
zus Krisztus.

Isten engem úgy segéljen.
Ámen.

Ha elbuknánk...

– **A mások előtt tett fogadalom erősebb, mint az önmagunkban megfogalmazott, de ki nem mondott?**

– Ha megfogalmazom egy vágyamat, elhatározásomat, és az elhangzik mások előtt, illetve kimondom az Úristen előtt is, akkor egy hármaskötélkép képződik. Egyrészt azáltal, hogy kimondom, számomra is tisztábbá, kézzelfoghatóbbá válik, hogy mire törekszem, másrészt az adott szó kötelez, és ha a legfelsőbb hatalom, az Isten előtt monom ki, akkor az még inkább arra sarkall, hogy minél inkább tudjam tartani azt, amit megfogadtam. Behívhatjuk, meginvitálhatjuk azt, aki az erőt is adja a fogadalom megtartására.

– **Tulajdonképpen az adott szó betartásáról, annak sérthetetlenségéről van szó?**

– Nyilvánvaló, hogy az adott szó is fontos, de nem kevésbé az, hogy mások miképpen tekintenek ránk. Az a tapasztalatom a rehabilitációs környezetből, ahol függőkkel dolgozunk, hogy ha valakinek van egy terve, egy célja, amit el szeretne érni, akkor azt megosztja másokkal, és keres egy társat, aki ellenőrzi, vagy számonkéri. Mivel ismerjük magunkat, tudjuk azt, hogy nagyon hajla-

A fogadalommal együtt jár az elbukás kockázata. Erről és a felállásról, az újra elindulásról Bartha Éva klinikai pszichológussal beszélgettünk. Ő egyebek mellett a Bonus Pastor Alapítványnál dolgozik, így gyakran megtapasztal sikeres és olykor sikertelen fogadalmakat is, értelemszerűen olyanokat, amelyeket hangosan is kimondanak az érintettek.

mosak vagyunk arra, hogy elodázzuk, halogassuk, vagy ne tartsuk be azt, amit kitűztünk célul. Egy másik szempont, egy külső kontroll tulajdonképpen segít abban, amit szeretnénk elérni.

– **Érdekes ehhez egy tervet készíteni?**

– Ahhoz, hogy tartani tudjunk egy fogadalmat, ígéretet, az nagyon fontos, hogy megvizsgáljunk néhány dolgot. Azt, hogy milyen előnyök származhatnak belőle, milyen nehézségek adódhatnak, ha elkezdünk dolgozni érte, ki az, aki segíthet, és honnan fogjuk tudni, mivel mérhetjük le, hogy elértük-e azt, amit célul tűztünk ki. A kitűzött cél mellett a saját gyengeségeinket is számba kell vennünk. Hogyha látom az elégtelenségeimet, akkor Isten segítségül hívható, mint olyan, aki továbbvisz, vagy felemel akkor, ha elbátortalanodunk, elbukunk vagy elveszítjük a motivációt. Ha Isten előtt köttetik egy fogadalom, akkor beinvitáljuk

Istent ebbe a felvállalásba. Egyesek például arra tesznek fogadalmat, hogy nem fognak inni egy évig. Sok olyan helyzettel találkoztam, hogy ezt megtették, és be is tartották addig, amíg lejárt a fogadalom ideje. Ilyenkor valami nagyon erős belső motiváció irányítja az embert, de ennél többre van szükség. Ennél többet akar az Úristen. Nemcsak azt, hogy egy periódusban megvonjunk magunktól valamit, hanem azt, hogy az egész magatartásunk megváltozzon, valami többre tegyünk szert.

– **Önmagunkban kevesek, elégtelenek vagyunk a fogadalmak megtartásához?**

– Úgy gondolom, hogy igen. Ezért fontos a helyes önismeret, az, hogy tisztán lássuk, hogy kik vagyunk, és a lehetséges kudarcral is számoljunk.

– **Mikor állíthatjuk azt, hogy megvalósítottunk, teljesítettünk egy fogadalmat?**

• Interjú

– Általában egy meghatározott időszakra szól a fogadalom. Például az, hogy valaki újévig vagy karácsonyig nem fogyaszt alkoholt. A kitűzött határidő leteltével azonban szinte borítékolható, hogy az illető újra inni fog.

– **Ezzel tulajdonképpen előrevetítjük a korábbi állapotba való visszaesés valószínűségét?**

– Igen, bár az is lehet, hogy az absztinencia során megtapasztaltak elegendők ahhoz, hogy ne térjenek vissza a korábbi életvitelhez, de általában ennél több kell, hogy valaki ne kívánja azt, ne sóvárogjon utána. Az anonim függőcsoportok egy kicsit másképp és viszonylag jól közelítik meg a problémát, amikor azt mondják: ma nem iszom. Apró lépésekre bontják a fogadalom hosszú útját, mert elég nagy teher és erőfeszítés azt kibírni, hogy hosszabb ideig fosszák meg magukat valamitől, aminek pozitív vonzata is van. Még a gondolatától is ódzkodnak, vagy megijednek sokan. Az egy napra szóló fogadalom teljesíthetőbb, kéznyújtásnyira van, és másnap újra felvállalható. Így építik fel tulajdonképpen a hosszú, akár évtizedes vagy élethossziglani absztinenciájukat.

– **Párkapcsolatok tekintetében is követhető ez a módszer?**

– Úgy gondolom, hogyha valaki Isten előtt tett házassági fogadalmat, akkor azáltal meghívta Istent a párkapcsolatba. Jelen van a házasságban, és amikor párkapcsolati vagy életviteli nehézségek adódnak, ha úgy éreznék, hogy valami megromlott a párkapcsolatukban, akkor lehet arra kérni, hogy állítsa helyre, hozzon élhető megoldást. És másnap újra lehet ezt kérni...

– **Közben nem árt emlékeztetnünk magunkat a fogadalmainkra, és mérlegelnünk, hogy mi magunk mit tettünk, vagy mit nem tettünk meg...**

– Hogyha a kapcsolatokra gondolunk, házastársi, baráti vagy bármilyen kapcsolat legyen, hogyha nincs

La vita è bella

Anna mindig is szerette a karácsonyt, de az idei év nem igazán úgy sikerült, ahogy szerette volna. Ráadásul épp új városba költözött, egyedül volt, és a munkahelyi stressz mellett úgy érezte, az ünnep elvesztette a fényét. Az ajándékvásárlást halogatta, a díszítést elhanyagolta, minden idegesítette.

Egyik nap azonban szembejött vele egy hirdetés: helyi önkéntesek ételt és ruhát osztanak rászorulóknak karácsony előtt. Anna sokat gondolkodott, majd jelentkezett. A munka nem volt könnyű. Hidegben, zsúfolt körülmények között osztották a forró levest és a takarókat hajléktalan embereknek.

Egy idős férfi, akinek remegő kezébe Anna egy bögre teát adott, hálásan mosolygott rá, és csak annyit mondott: „Köszönöm, hogy itt van.” Ez a pillanat olyan erővel hatott Annára, hogy aznap este otthon elővette a karácsonyi díszeket, és feldíszítette a kis lakását.

Rájött, hogy a karácsony lényege nem az ajándékokban rejlik, hanem a kapcsolódásban. A gesztusok, amelyeket másokért teszünk, minket is gazdagabbá tesznek, mert az élet szép!

- k2 -

egy állandó karbantartás, ha nem dolgozunk rajtuk különböző szinteken, akkor előbb-utóbb megváltoznak, elhalnak. Olyan ez, mint egy növénynek az ápolása. Lehet, hogy kezdetben nagyon szépen virágzik, de ha nem figyelek rá, nem adom meg azt, amire szüksége van, akkor előbb-utóbb sínylődni fog. Ha csak arra a hétköznapi rituáléra gondolok, hogy leülünk egymással szemben, és megkérdezzük, hogy milyen volt a napod, vagy akár az évfordulóknak a megünneplésére, ezekben ott van az odafigyelés, a másoknak a tisztelete, az együtt töltött idő, és ez mindenképpen építi, elteti a kapcsolatot. Hogyha valaki több fogadalmat is tenne, akkor érdemes sorrendet állítania, hogy melyik a fontosabb számára, és mi a célja annak az elérésével, rövid- és hosszútávon egyaránt.

– **Ha nem sikerül megtartani a fogadalmat, amikor rájövünk, hogy elbuktunk, hogyan lépünk tovább?**

– Mindig félünk a kudartól, tartunk attól, hogy nem sikerül a fogadalmat betartani. Annak ellenére, hogy ez a félelem tulajdonképpen nagyon sok szorongásnak meg dep-

resszióknak a gyökere, a kudarc lehetőségével számolnunk kell, de jó úgy viszonyulnunk hozzá, hogy az része a tanulásunknak. Alkalom arra, hogy megvizsgáljuk azt, hogy minek a következménye, és lehetőség arra, hogy másképp értékeljünk dolgokat. Ha ismerjük a képességeinket és a gyengeségeinket és azok alapján kezdünk el tervezni, változtatni, az erősségeket, a kompetenciákat növelni, akkor sokkal több esély van arra, hogy elérjük a kitűzött célt. Az elbukásunk tekintetében pedig hiszem, hogy az is Isten tenyerében történik, és ő az, aki fel is emel. Alattunk és fölöttünk ott van az ő kegyelme és szeretete. Ha mindig sikeresek lennénk, és minden fogadalmunk sikerülne, akkor azt gondolom, hogy nagyon könnyen elbiznánk magunkat, nem lenne nyilvánvaló Isten kegyelme az életünkben.

– **Ehhez nagyon sok alázat kell...**

– És nem kell feladni a bizakodást, mert akkor van probléma, amikor az ember elveszíti a reménységét.

• KORONDI KINGA

A fogadalmak világa

Az Engesztelés Napján (Jom Kipur) elhangzik egy kérés: „Mindazokat a fogadalmakat, eltiltásokat, esküket, ígéreteket, átok alá helyezéseket, vezekléseket és kijelentéseket, melyeket megfogadtunk, melyekre meg esküdtünk és melyekre elköteleztük magunkat, melyeket megtiltottunk magunknak ettől a Jom Kipurtól a Jom Kipurig, mely javunkra jön el, mindezeket megbántuk már! Mind legyen feloldott, érvénytelen, nem kötelező és semmis, teljesen érvényét veszített, hatály és kötelezettség nélküli! Fogadalmaink ne számítsanak fogadalmaknak, tilalmaink ne számítsanak tilalmaknak és esküink ne számítsanak esküknek!”

Miért fontos évről évre imádkozni a be nem tartott fogadalmakért? – tették fel a kérdést a régi bölcsek. Azt is kérdezhetjük, hogy miért baj az, ha nem tartjuk be fogadalmainkat. Küzdünk ezzel sokan. Jönnek az ünnepek, az új év és jönnek a fogadalomtétel. Erről lemondunk, vagy megváltozunk, jobbak leszünk, több időt szentelünk családnak, gyülekezetnek, és sorolhatná ki-ki a maga fogadalmát. Aztán eltelnek az ünnepek, és rájövünk, hogy semmi sem változott. Mintha nem is tettünk volna fogadalmat.

De gondoljunk csak az ezeknél súlyosabb fogadalomtételünkre. Keresztelésekor szülőként vagy keresztszülőként mondjuk, hogy minden tőlünk telhetőt megteszünk, hogy a gyermekünk vagy keresztyermekünk eljusson a konfirmációig. Aztán telik az idő, s alig van időnk gyermekeinkre (mert dolgozni kell) vagy keresztyermekre (elsodort mellőlük az élet). Talán keresztszülőként akkor találkozunk velük, amikor konfirmálnak. Fogadalmat teszünk, hogy házastársunkat sosem hagyjuk el. Aztán telik az idő, s belefáradunk a házasságba. Megmagyarázzuk, hogy az idők megváltoztak. Nem kell már mindent, amit valamikor fogadtunk, komolyan gondolni.

Kérdés azonban, hogy miért olyan fontos a Biblia szerint az adott szó betartása. A régi bölcsek a következő választ adták a kérdésre: a Noé korában az emberek szabadok voltak, de nem volt rend. Azt tették, amit jónak láttak. Viszont rend nélkül a szabadság szabadossággá válik. Az emberek azt teszik, amit jónak látnak. Aztán később, Mózes születésekor, volt rend, de nem volt szabadság. Az idősebbek ismerik ennek a rendnek minden nyomorúságát, mert szabadság nélkül a rend embertelen né válik. Van azonban egy másik lehetőség: a szavak által alkotott világ lehetősége. Isten szólt és lett. Az embernek ezt kell megtanulnia, hogy szavai által rendet, bizalmat teremtsen. Isten azt ígérte velünk lesz, és tud-

juk, hogy Krisztus által velünk van. Ennek a szavak által teremtett világnak a tartozéka az ígélet. Amikor valamit ígérek, tulajdonképpen nem teszek mást, mint elkötelezem magam a jövőre nézve. Például gondoljunk azokra a pillanatokra, amikor a fogadalmat tevő konfirmándusok ünnepélyesen kijelentik, hogy Krisztusnak és az Egyháznak mindhalálig elkötelezett hívei lesznek. Ezzel az ígélettel a fogadalomtétel pillanatában megerősítik, hogy az elkövetkezendőkben Krisztus és az Egyház mindenben számíthat rájuk és szolgálatukra. Vagy akkor, amikor ifjaink házasságot kötnek, és elmondják a fogadalomtételt, előrevetítik azt a biztonságos jövőt, amelyben mindenkor és mindenben számíthatnak egymásra. A 4Móz 29,39 nem hiába említi a fogadalom fontosságát. Mielőtt Izrael népe elfoglalná az Ígélet földjét, tudnia kell, hogy „ha valamely férfi fogadást fogad az Úrnak, vagy esküt tesz, hogy lekötelezze magát valami kötésre: meg ne szegje az ő szavát; amint az ő szájából kijött, egészen úgy cselekedjék. Ha pedig asszony fogad fogadást az Úrnak, és kötésre kötelezi le magát az ő atyjának házában az ő fiatalságában; És hallja az ő atyja az ő fogadását, vagy kötelezését, amellyel lekötelezte magát, és nem szól arra az ő atyja: akkor megáll minden ő fogadása, és minden kötelezés is, amellyel lekötelezte magát, megálljon.” (4Móz 30,2-4) A szabadságuk, a jövőjük attól függ, hogy betartják-e az ígéreteiket, vagy sem. Egy közösség vagy társadalom a bizalmon alapszik. A bizalmat pedig úgy tudjuk megteremteni, ha tiszteletben tartjuk ígéreteinket, fogadalmainkat. Ha a bizalmat megsemmisítjük, akkor a jövő szabadságát kockáztatjuk. Jeremiás megdöbbenően írja le korának közösségét és azt, hogy mi a következménye annak, amikor a nép már nem tartja be szavát: „Mindenki őrizkedjék a barátjától, és egyetlen atyátokfiának se higgyetek, mert minden atyafi cselbe csal, és minden barát rágalmazva jár. Egyik a másik ellen csúfoskodik, és nem szólnak igazat; nyelvüket hazug beszédre tanítják, elfáradtak a gonosztevésben.” (Jer 9,4-5) Ha nincs bizalom, a társadalmi kapcsolatok is felbomlanak, és marad a hatalmi erőszak.

Így érthető, hogy a kimondott szó felelősséget jelent magam és közösségem iránt. A kimondott szóval egy olyan világot teremtünk, amelyben mindenki bízhat abban, hogy életünk egy közös ígéreten alapszik, arra, hogy Isten hűséges marad hozzánk.

• MÁRTON JÁNOS

A szépkorúak ünneplése a Gecse utcai gyülekezetben

Október 6-án felemelő ünnepben volt része a marosvásárhelyi Gecse utcai gyülekezet tagjainak, akik az idősök napját ünnepelték. Megtisztelt jelenlétével Visky János nyugalmazott lelkipásztor, aki a 71. és a 103. zsoltárból hirdette az ige vigasztaló szavait. Előzőleg Petőfi Sándor és Ady Endre költőinktől idézett az ősz szépségéről, de az elmúlás fájdalmáról is. Bár az öregség utolsó évei leépüléssel járhatnak, elveszíthetjük erőnket, együtt fohászkodunk a zsoltáros szavaival: „Vénségemig és megőszülésemig se hagyj el engem, oh Isten, hogy hirdessem a te karodat e nemzetségnek, és minden következőnek a te nagy tetteidet.” (Zsolt 71,18)

Életünkben két fontos nap van: amikor születünk és amikor rájövünk, hogy miért születtünk. Ha dolgozni nem is tudunk már, végiggondolhatjuk életünk eseményeit, látva bennük Isten csodálatos tetteit. „Áldjad én lelkem az Urat, és el ne feledkezzél minden jótéteményéről. Aki megbocsátja minden bűnöd, meggyógyítja minden betegségedet. Aki megváltja életedet a koporsótól; kegyelemmel és irgalmassággal koronáz meg téged. Aki jóval tölti be a te ékességedet, és megújul a te ifjúságod mint a sasé.” (Zsolt 103,2-5) Feladatunk elmesélni utódainknak Isten csodálatos tetteit az életünkben.

Borsos Melinda alábbi szavakkal köszöntötte a szépkorúakat:

Kedves Vendégeink! Tisztelt Gyülekezet! Nagyon sok szeretettel és tisztelettel köszöntöm Önöket az Idősök Napja alkalmából!

Száguldva vágtat, rohan az idő, sorra váltják egymást a hetek, nyár után itt van újra az ősz, s ahogy az idő halad a beteljesülés felé, életünknek vannak rendkívüli pillana-

tai, mint ez a mai is. S én örülök, hogy ebben a pillanatban újra találkozhatunk itt a templomban.

Kedves Szépkorúak! Talán nem írt mindenki az életével történelmet, de mindannyiunknak van egy élettörténete. Az Önöké 70, 80 vagy még annál is több évvel kezdődött, amikor az Isten teremő szeretetéből megszülettek. Aztán felnövekedtek, éltek, dolgoztak, szerettek, ha úgy adatott, családot alapítottak, gyermekeket neveltek, végül szép lassan elfogyott a lendületük, megöregedtek. Ez a történet talán nem mindig volt mesébe illő: a jó nem nyerte el méltó jutalmát, a gonosz a büntetését; magasságok és mélységek, örömek és szomorúságok jellemezték. De mindez idő alatt odaadásukkal, kitartásukkal, szorgalmas munkájukkal értéket teremtettek. Ezek az anyagi, lelki, szellemi értékek tették lehetővé, hogy a mi és a következő nemzedékek élete jobb legyen.

Most tisztelettel és elismeréssel hajtunk fejet Önök előtt, ugyanakkor hálásak vagyunk a jelenlétükért. Jó volna megismerni egyenként mindenki élettörténetét, sokat beszélgetni, mesélni. A fiatalabbaktól azt kérem, álljanak már meg, üljenek le Önök mellé, legyenek kíváncsiak az Önök történetére, hogy erőforrásuk, tanítómesterük lehessen, amit hallanak.

Néhány éve, idős családtagjaimat gondolva, nagyon közelről ismerem életüket, tudom, sok bajjal, nehézséggel jár az öregség, ennek ellenére kívánom Önöknek, hogy sokáig emlékezzenek életük minden apró részletére. De ne csak a múltban éljenek, hanem örüljenek életük minden egyes napjának! Az élet ajándék, még akkor is, ha nincs piros masnival átkötve. Örüljenek ennek az ajándéknak!

Kedves Idősök! Kívánom Önöknek, hogy családtagjaik, környezetük szeretete aranyozza be hétköznapijait és ünnepeiket, ajándékozzák meg Önöket vidámsággal, békességgel, figyelmükkel. Kívánom, hogy derűsen, jó egészséggel teljenek napjaik! Kívánom, hogy szeressék a fiatalokat, mert most rajtuk az értékek megőrzésének feladata. Szeressék és áldják az Istent, aki hosszú életet adott Önöknek!

Köszöntőmet Ralph Waldo Emerson gondolatával zárom: „A legjobb dallamokat a legrégebbi hegedűkön játsszák!” Adja Isten, hogy sokáig szóljon még életük hegedűje!

Székely Emese versben tanított arra, hogyan kell szépen megöregedni Túrmezei Erzsébet A legnagyobb művészet című versével.

Zenei élményt Bodó Csaba énekes és Farkas Zoltán kántor nyújtottak nekünk.

Áldás után a gyülekezeti házban vendégelték meg mindnyájunkat.

• CSÁKINÉ
PÁTER GYÖNGYVÉR

Ilse Tielsch

Akkor lesz csak igazán szép minden

Annak idején minden szinte kutya-futtában zajlott le, én jócskán állapotos voltam már, a szüleink vallásos katolikusok voltak, az esküvőt tehát teljes csöndben tartottuk meg. Az anyakönyvi hivatal és a templom közötti úton meg akartam kérdezni Pault, hogy voltaképpen szeret-e engem, de hát ott ült a kocsiban az anyósom meg az apósom, akik le nem vették rólam a szemüket, meg az anyám, akinek egészen más tervei voltak velem, plusz Grete nagynéném, aki folyton a virágcsokromat igazgatta, nehogy észrevegyenek rajtam valamit, és később sem jutott rá idő, akkor meg a fényképészhez kellett mennünk, ami szörnyen strapás volt, mivel neadjúristen, hogy sikerült volna megfelelően boldog arcot vágnunk, aztán jött az ebéd anyósomnál, itt a pap mellé ültettek, Pault pedig Grete nagynéném mellé, és amikor végre magunkra hagytak bennünket, hullafáradt voltam, jóformán aludtam már, amikor Paul odabújt hozzám, és csak fél füllel hallottam, hogy azt mondja: – Várj csak, ha majd meglesz a saját lakásunk, ha majd pénzt keresünk, ha majd kettesben lehetünk, akkor lesz csak igazán szép minden!

Bár, mint mondtam, ezt csak úgy félálomban hallottam, egészen távolról, vatta- és álomfalon átszűrődve, mégis emlékeztem rá másnap reggel, és minduntalan erre kellett gondolnom, volta-

képpen egész idő alatt, míg a gyerek meg nem született, mert akkor már ő töltött be teljesen, és egy időre megfledkeztem minden egyébről. Aztán találtunk egy kicsi lakást, és átköltöztünk, két kofferünk volt mindössze meg egy szekrényünk meg egy lámpánk, és természetesen egy ágyunk és a mózeskosár, amelyben a gyerek feküdt, de nekem mindez rengetegnek rémlett, kávét főztem a Grete nagynénémől kapott két darab fazék egyikében, a másikban a kicsi részére melegítettem a cumisüveget, aztán csak ültünk a konyhában a két kofferon, és nem tudtuk, miről beszélgessünk, mert mégiscsak szokatlan volt számunkra, hogy hármásban vagyunk és senki sincs körülöttünk. Paul csak jóval később szólalt meg, éppen amikor fel akartam állni, hogy leszedjem a csészéket, és azt mondta: – Várj csak, ha majd találunk munkát, ha majd bútort tudunk vásárolni, ha majd megengedhetünk már magunknak egyet-mást, akkor lesz csak igazán szép minden!

Kicsit megijedtem, mert éppen az járt a fejemben, milyen szép is lett minden, hogy hármásban lehetünk a gyerekekkel, Paul szülei nélkül, eszembe sem jutott, hogy pénzre is szükségünk lesz, a bútorok meg egy csöppet sem hiányoztak. De természetesen Paulnak volt igaza, meg kellett tanulnom, hogy gondoljak a jövőre, ne érjem be csak a jelennel.

Szerencsénk volt, és egy gyárban találtunk munkát, Paul is remek állást kapott: újságárus lett, és amikor a sarki koldus néhány hétre Stájerországba utazott nyaralni, Pault bízták meg a helyettesítésével, tudniillik kitűnően tudott szájharmonikázni, és egészen jól elboldogult a többi hangszerrel, a trombitával, a balalajkával és cintányérral is, amelyeket egyszerre kellett működtetni. Esténként vígan üldögéltünk a konyhában, tekercseltük az aprópénzt, és hamarosan annyi gyűlt össze, hogy vásárolhattunk asztalt meg székeket, sőt nemskára rádiót is.

Mit is kívánhattunk volna még? Mindenünk megvolt: ágy, asztal, szekrény, elég ennivaló kettőnknek meg a gyerekeknek, és ha magunkra zártuk a lakás ajtaját, senki sem zavart. Ámde Paulnak megint csak igaza volt, amikor kijelentette, eszébe sincs életfogytiglan újságot árulni, koldushelyettesítésre pedig nemigen adódik egyhamar alkalom. És nekem sem ártana, vélekedett, ha nem kellene örökösen a gyárban rostokolnom és gallérokat meg kézelőket varrnom férfiingekre, hanem otthon maradhatnék, és a gyereket nevelném. Akkor lenne csak igazán szép minden!

Ez persze kútba esett, mert egy szép napon az egyik tisztviselő kilépett a gyárból, és mivel tudtam gyorsítani, engem vettek fel a helyére, már csak azért is, hogy megspórolják a hirdetés költségeit. Örültség lett volna egy ilyen alkalmat elszalasztani, bár időközben bizonyos szerencsés körülmények folytán Paul is előlépett; a lapkiadó terjesztési osztályára került.

Eleinte fel sem tudtam fogni, hogy minden hónap elsején olyan tömérdek pénzt kapunk; nyakra-főre vásároltam; edényt, fehérneműt, játékokat a kicsinek, tükröt a mosdó fölé, sőt titokban kanapéra kezdtem gyűjteni, s amikor Paul egyik este hazatért, valódi függöny lógott az ablakon, és a rádión váza állt, virágokkal.

Paul kellően megcsodálta a függönyt meg a virágot, de vacsoránál elmagyarázta, hogy mindez csupán szerény kezdet. – Meglátod – ígerte –, hamarosan

sikerül feljebb vergődnöm. Akkor majd több lesz a fizetésem, akkor majd nagyobb lakásba költözünk, akkor Christian taníttatni tudjuk, akkor lesz csak igazán szép minden!

Kissé szomorkodtam lefekvésnél, sőt, ha jól emlékszem, pityeregtem is egy keveset, hiszen annyira másként képzeltem el ezt az estét, hanem azért el kellett gondolkodnom azon, micsoda nagyszerű ember Paul, és milyen meghatóan töri magát, hogy minket boldoggá tegyen.

Talán mondanom is fölösleges, hogy Paul nem sokáig maradt a lapkiadó terjesztési osztályán. Megragadott minden kínálkozó alkalmat, hogy pályáján többre vigye. Esti tanfolyamokra járt, éjszaka magolt. Még vasárnap sem engedett meg magának egy percnyi henyélést sem. Lehettem volna-e olyan hálátlan, hogy a szemére vessem: míg önfeláldozóan gürcöl a jövőnkért, megfélekedezik a jelenünkről? Épp ellenkezőleg, úgy éreztem, tartozom neki annyival, hogy én is megerőltessem magam. És hamarosan sikerült, ha szerényebb mértékben is, de soha nem remélt módon előlépnem.

Nemsokára mindenfélét megengedhettünk magunknak, amiről korábban álmodni nem mertünk. Csakugyan nagyobb lakásba költöztünk, és új bútort vettünk. Volt televízió és természetesen kocsink is, nyaranta elutaztunk Caorléba, Lignanóba vagy Milano Marittimába.

Csak ekkor értettem meg, hogy érdemes volt annyit törni magunkat. De Paul még korántsem volt elégedett. Ha majd a saját házukban lakunk már, akkor lesz csak igazán szép minden!

A házat akkor kezdtük el építeni, amikor Christian gimnáziumba került. A költségek alaposan meghaladták a jövedelmünket. Sebj, mondta Paul, vasárnap is van a világon. Sok mindent elvégezhetünk magunk is.

Kiástuk a ház alapját, hordtuk a követ, lapátoltuk a homokot. Karácsonyra nyomócsövekkel ajándékoztuk meg egymást, név- és születésnapokon vécécsészével, mosdókagylóval, csapokkal, ablaktokokkal és szigetelőanyaggal. Házassági évfordulónk reggelén Paul meglepetése számomra hét radiátortest, valamint kilenc négyzetméter sárga csempe volt a fürdőszobába, és anyák napján, amikor beléptem a nappaliba, tizenhárom konnektort és tizenegy villanykapcsolót találtam rózsaszín se-

lyempapírban a terítékem mellett, ugyanott egy feketére lakkozott vadonatúj csatornarács is ragyogott, és Christian meg Paul két szolamban énekelték: „Kőre kő, és kő a kőre, házunk kész lesz egy-kettőre!”

Az ablakkeretek mázolása közben Paul lezuhant a létráról, és eltörte a lábát. Amikor meglátogattam a kórházban, bátran mosolygott rám, és így szólt: – Várj csak, ha meglesz már a kertünk is, akkor lesz csak igazán szép minden! (...)

Pusztza Sándor

Föjlajánlás

tied

az el nem mondott imák
becsukott szemű sóhajaim
gyermekkorom hitébe halt Tamás
alázatom tipegése
a bennem tárukt kamasz csodálkozás

tied legbelső jobbik énem
éneke és rettegetem
szégyenem e rubint ékem
virágaim madaraim tied az első karikám
a nyáresti boldog fogócska

az is aki vagyok
s aki még nem vagyok
s aki lehettem volna

Október végén elültettük végre az első fát.

Pontosan emlékszem: Paul kiásta a gödröt, én helyeztem el benne a gyökérlabdát, aztán Paul földet hányt rá, és keményre taposta. Megindultan hallgattam, amikor meghatottan kijelentette: most már voltaképpen mindent megtett, ami egy férfi feladata: fiút nemzett, házat épített, és fát ültetett. (...) – Várj csak – mondta Paul –, ha majd leszüreteljük az első almákat, ha majd kivirulnak rózsáink, mi pedig a nyugágyon sütkérezünk, akkor lesz csak igazán szép minden! (...)

Paulnak eredetileg szándékában állt, hogy vásárol még egy havasi nyaralót a svájci hegyekben, egy öröklakást Lignanóban, egy kisebb házat a Costa Braván, egy alpesi kunyhót Stájerországban, sőt esetleg egy sportrepülőgépet is. De be-

látta, hogy erre már egyszerűen nem futja az időnkéből, még arra sem, hogy az ingatlanközvetítők prospektusait meg az apróhirdetések kínálatát átnézzük. Ha majd elérjük a nyugdíjkorhatárt, lehetőségünk nyílik egy csomó olyasmire, amiről ma még csak álmodozunk, véli Paul. Akkor lesz csak igazán szép minden, mondogatja.

Csakugyan nagyon jól megy a sorunk. Egyedül Christian, a fiunk okoz gondot és bánatot. Néhány héttel ezelőtt ugyanis elköltözött hazulról. Mielőtt elment volna, iszonyúan megbántotta Pault. – Füttyölök az összes cuccaitokra – jelentette ki –, eszemben sincs úgy élni, ahogyan ti éltek.

Pedig hát egyszer mindenünk az övé lesz, hangoztatta váltig szegény Paul.

Christian jelenleg együtt él egy lánnyal, akinek még a nevét se tudjuk, és meglátogatnunk sem szabad őket. Úgyis visszajön, mondja Paul, de én bizony kétlem, hogy igaza lesz.(...)

Nemrég furcsa zörejeket hallottam a pincéből. Lementem utánanézni, mi lehet az, hát ki mást találok ott, mint Pault. A fűtőolaj tartálya mögött ült. Egy ócska balalajkán játszott, gyakorlatlan, botladozó ujjakkal, közben ütemesen taposta a pedált, melyet drótáttétel kötött össze egy dobbal és olcsó cintányérral. Fölöttük szájmagasságban egy állványra szerelt szájharmónika is díszelgett, időnként azt fújta. Az egész arra a szerkezetre hasonlított a legapróbb részletig, amelyet Paul annak idején, húsz évvel ezelőtt kezelt, hajdanában, amikor a sarki koldust helyettesítette, amikor még fiatalok voltunk, és semmink sem volt, csak két kofferünk és egy szekrényünk, két fazekunk meg a fiunk.

– Paul – kiáltottam döbbenet, és elöntötte a könny a szememet. – Paul, mit csinálsz te itt?!

Paul leeresztette a balalajkát, levette lábát a pedálról, és rám nézett, valami különös kifejezéssel a tekintetében. – Nem látod? – kérdezte. – Muzsikálok.

Paul, akartam mondani neki, ez már nem segít rajtunk, ezzel semmit sem tehetsz jóvá, meg nem történtté. De nem került sor a szavakra, mert Paul máris visszafordult a hangszereihez, és játszott és játszott és játszott.

Fordította: Hajnal Gábor

Bethlen Erzsébet – Orsolya nővér

(1915–1944)

Sok évvel ezelőtt egyezkedtem Istennel: ha te megadod nekem amit kérek, én is megteszek a nevedben valamit. Érdekes, hogy amit megfogadtam, az is az én szívemnek volt kedves. Igazából magamnak tettem volna szívességet azzal, ha teljesítem. De még erre sem voltam képes. Isten megadta nekem azt, amiért imádkoztam, én még mindig adósa vagyok, és reménykedem a kegyelmi idő hosszúságában, vagy az Isten végtelen bocsánatában.

Mindez akkor jutott eszembe, amikor diakonisszák életéről és fogadalmáról gondolkodtam. Szánalmasan kicsinek éreztem magam, amikor ezt olvastam: „Mit szeretnék? Szeretnék szolgálni. Kinek szeretnék szolgálni? Az Úristennek nyomorultjaiban és szegényeiben. És mi a jutalmam? Nem jutalomért vagy háláért szolgállok, hanem hálából és szeretetből, jutalmam, hogy tehetem. És ha közben elpusztulok? Ha elpusztulok, hát elpusztulok, mondta Eszter, pedig ő nem ismerte, akinek a kedvéért én odavesznék, és aki hagy megsemmisülni. És ha közben megöregszem? Szívem zöldell, mint egy pálmafa, és az Úr fog kielégíteni kegyelmével és irgalmával. Békességgel járok, és semmiért nem aggódom.” Ezt a Diakonissza jelmondat című írást W. Löhe fogalmazta meg 1873-ban. Jelmondattá vált minden önmagát odaajándékozó ember életére nézve, különösen azokéra, akik segítő szolgálatot végeznek.

Bethlen Erzsébet, Orsolya nővér 1915-ben született a Szatmár megyei Érszakácsiban. 1941-ben kérte a felvételét a diakonisszák sorába. Édesanyja Bethlen Sándorné Egyed Ilona, édesapja Bethlen Sándor. A család négy gyermeket nevelt, de Erzsébet lelkületével kitűnt közülük. Férjhez menni nem akart, és úgy érezte, hogy neki más utat rendelt Isten, mint a többi lánynak. A felvételekor ezt írta: „Most már szeretnék szívvel-lélekkel diakonissza lenni. Bízom Istenben, hogy megsegít, minthogy kéréseim máskor is meghallgatta. Úgy érzem, megtalálnám az életem igazi útját, nemes munkát végeznék, s életem boldogságát ezzel megtalálnám.” Amikor ezeket

a sorokat leírta, nem tudta, hogy diakonissza szolgálata nagyon rövid lesz. Orsolya nővér három fiatal diakonisszával és néhány beteggel együtt halt meg 1944. június 2-án, amikor az amerikai bombázók légitámadása elérte a Református Diakonissza Intézetet és a kórházat is. A diakonisszák nem hagyták el a betegeket, fogadalmukat halálukkal pecsételték meg. Felszentelésükkor szent meggyőződéssel mondták: „...Mint az Úr elhívott szolgálója, kész szívvel állok református Anyaszentegyházunk szolgálatára. Betegek, szegények, árvák, özvegyek, elhagyatottak között, általában mindenkor és mindenütt hűséggel végzem a szolgáló szeretet munkáját. Református vallásomat soha meg nem tagadom, a teljes Szentírást szorgalmasan tanulmányozom, Isten Igéjéről Anyaszentegyházunk hitvallási iratai szerint az én Uram, a Jézus Krisztus iránt való teljes hűség odaadásával teszek bizonyosságot. Szolgálati helyemet sem alkalmas, sem alkalmatlan időben hűtlenül el nem hagyom, Krisztus Urunknak mindenkor hűséges és engedelmes gyermeke maradok... Isten engem úgy segéljen!”

Orsolya nővér hátrahagyta Bethlen Erzsébetet, azaz önmagát az érszakácsi földeken földműves családjá emlékében, és rábízta magát megváltó Urára. Fogadalmához híven abban a háborús, alkalmatlan időben is ápolta, védte a betegeket, elesetteket. 29 évesen adta vissza lelkét Teremtőjének.

Méltatlanul keveset beszélünk, gondolunk azokra a személyekre, akik nemcsak szavakkal, hanem az életükkel is beszéltek. Ma már talán kevesen tudják, hogy kik voltak, és milyen szolgálatot végeztek a diakonisszák. Elvértve még hallunk egy-egy egyházközségről, ahol vannak diakónusok, vagy akár intézményes szinten is működik a diakónia, de nem olyan keretek között, mint Bethlen Erzsébet és társai idejében. Felkészítésük során komoly fokozati vizsgákra kellett átmenniük, és sokszor hosszú idő után jött el a felszentelésük ideje. Betegápolói munkájukat kórházakban, árvaházakban, idősotthonokban végezték, anyagi juttatások nélkül. Megélhetésükről a Diakóniai Intézet gondoskodott, betegség esetén ápolta, öregségükben elgondozta őket.

Fogadalmainkban próbáljuk mindig a legkevesebbet adni, azt is úgy, hogy lehetőleg nekünk legyen jó. Nem így tettek az egykori diakonisszák. Bethlen Erzsébet az életére fogadott, azaz mindenre és mindenére. Amikor számonkérték tőle a menyeeiek, alázatosan odaadta. Neki szól az ige: „Jól vagyon jó és hű szolgám, kevesen voltál hű, sokra bízlak ezután; menj be a te uradnak örömébe.” (Mt 25,21)

Diakonisszák Makkai Sándor püspök társaságában

• BEREKMÉRI MELINDA

Seregek

Ura!

Ha

részvéttel

tekintesz

szolgálóleányod

nyomorúságára,

gondod

lesz

rám,

és

nem

feledkezel

meg

szolgálóleányodról,

hanem

fiúgyermeket

adsz

szolgálóleányodnak,

akkor

egész

életére

az

Úrnak

adom.

Anna megható története és erőteljes hittel, hálából tett fogadalma ma is példaértékű lehet minden ember számára.

Története elején arról olvasunk, hogy sok ideig szomorkodott, nehéz helyzetét bánatosan viselte. Csak sírt, és nem evett semmit. Vajon mi miatt volt elkeseredve?

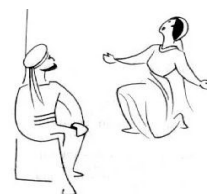
1. Egy részt kapott az áldozatból.
2. Az Úr bezárta a méhét.
3. Vetélytársa sokat bosszantotta őt.
4. Fáradt és éhes volt.

*Húzd alá a
helyes választ!*

Bánata egyre csak mélyült, s elhatározta, hogy megoldást keres nyomorúságos helyzetére. Ha megfejted az alábbi rejtvényt, megtudod, hogy hol jelent meg, és mit tett.

MEPNATOBLM

MODTÁZTIKO

Miután meggyőződött, hogy Anna őszintén kiöntötte a lelkét az Úr előtt, Éli a következő szavakkal bocsátotta el az asszonyt:

*Keresd a szívben,
majd ellenőrizd a
Bibliában Éli biz-
tató szavait!*

Ezért

a

1 Sám
1,27

gyermekért

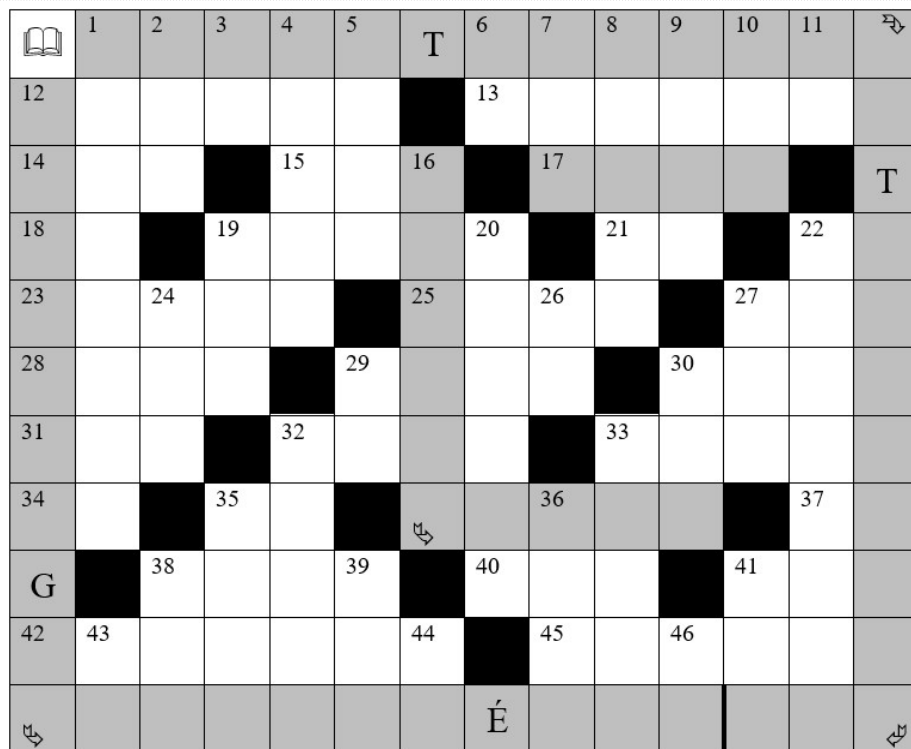
imádkoztam.

1 Samuel 1, 11-12

Rejtvényünkbe a fiatalon elhunyt, nagy hatású dán teológus, **Soren Kierkegaard** (1813–1855) tanácsát építettük be.

Vízszintes: 1. A beépített idézet első részlete, 12. A zenekari kottákban a „largo” ezt jelenti, 13. Balkáni társasköröség (é. f.), 14. A gyerek Sámuelt édesanyja e főpap gondjaira bízta (1Sám 1), 15. Állóvíz? 17. Az idézet utolsó szava, 18. Magyar és svéd autók jele, 19. Különösen meredek vasúti pálya. Budapesten a Lánchíd mellett működik, Erdélyben Komandón volt, 21. Téli csapadék, 22. Fél adag orda! 23. Svájci folyók neve. Van belőle Kis és Nagy előnevű, 25. Ezt teszi a gabonával az, aki azt darabokra zúzza, 27. Egy híjával fél tucat „a”, 28. Londonban ezt az italt öt óra tájban fogyasztják, 29. Jézus ezen a nyelven beszélt, 30. Ezt teszi, aki részekre bont valamit s továbbadja azt, 31. Sportolók viselik, 32. A négy alapíz egyike, 33. A magyar ősmundák legismertebb női szereplője, Álmos anyja, 34. Német személyes névmás, 35. Kezdetben ölmoz! 37. Ablak kerete! 38. Vissza: üti, bántalmazza, 40. Ékeság egyenmű hangzói, 41. A könnyelmű emberre szokták mondani: ... világát,

42. Az ebéd és a vacsora is ez (é. f.), 45. Valamilyen célra ráfordít, áldoz.

Függőleges: 1. Holland kisváros Amszterdam közelében, 2. Végtelen Ázsia! 3. Kötőszó, 4. A Vulgata nyelve, 5. Hithős, aki nem látott halált (Zsid 11), 6. A kutya régies megnevezése, 7. Karima nélküli női kalap, 8. ... Gyula (1910–1976), hazai irodalomkritikus, aki Mikó Imrével elindítja és haláláig szerkeszti a Téka sorozatot, 9. Összevissza szól! 10. Osztrák és holland autók jelzése, 11. Kérdő névmás, 12. Az idézet második részlete, 16. Az idézet harmadik részlete, 19. Hiányos az eset! 20. Az óras családja, 22. Vissza: ezt a jogot a nők Európában utolsónak Svájcban kapták meg, 24.

Fém- és cserépedényeket véd, 26. Rómában e két betű számértéke ötven, illetve ezer volt, 27. Felmenője, 29. Anno Domini, 30. Megcsonkítva: hulladék? 32. Aki a kapáját, kaszáját veri, azzal lényegében ezt teszi, 33. Kissé összezavart vegán! 35. Vissza: Kr. u. 54 és 68 között uralkodó, a keresztyéneket kegyetlenül üldöző római császár (é. f.), 36. Zsároló egyenmű hangzói, 38. Egyházunk ifjúsági szervezete, 39. Oltalmaz, 41. Vissza: Ez lenne? 43. Párt! 44. Tagadósó, 46. Téli sport.

Megjegyzés: A bibliai nevek és fogalmak a Károli-fordítás szerint írandók.

Készítette: Zöld György

proMissio
egyesület

Mária és Márta Magazin — kiadja a **proMissio Egyesület**

Munkatársak: Berekméri Melinda, Borsos Melinda, Bustya Sándor, Czirmay Csaba Levente, Korondi Kinga, Simon Imola Zsuzsanna, Székely Ferencz

Korrektor: Bálint Boglárka

Borítótér: Orbán Tibor, **fotó:** www.freepik.com

Cím: Marosvásárhely, Bernády György tér 3. szám

Tel: 0265-214975

e-mail: magazin@mariaesmartha.ro

Honlap: mariaesmartha.ro

ISSN: 1583-1329; **Nyomda:** Intermedia Kft.

A jó gazdasszony holtig tanul

Pezsgőkrémleves

Hozzávalók: 1 üveg jó minőségű édes pezsgő, 4 dl tejszín, 4 tojássárgája, 6 ek. cukor, pici só, őrölt fahéj, 6 db szegfűszeg, 2 ek. tejszín ízű pudingpor, 10 dkg mazsola.

Elkészítés: A fűszerekkel, 2 ek. cukorral, sóval és a mazsolával felforraljuk a pezsgőt. Kihabosítjuk a tojássárgákat a maradék cukorral, majd hozzáadjuk a pudingport, és simára keverjük a tejszínnel. A forró levesből merünk a tojássárgás-pudingos keverékre, elkeverjük, majd besűrítjük vele a levest, és néhány percig főzzük még. Fűszerekkel és tejszínhabbal tálaljuk.

Szűzpecsenye császárszalonnába tekerve

Hozzávalók: 1 szűzpecsenye, 5-6 szelet császárszalonna, só, bors, őrölt pirospaprika vagy piros arany, néhány szelet paprika, aszalt paradicsom, petrezselyem, rozsmaring, 2 ek. olaj.

Elkészítés: A húsról a fehér hártákat távolítsuk el. Ez fontos, mert a hártya nagyon megkeményedik sütés közben. A húst sózzuk, borsozzuk, és a szalonnacsíkokkal körbe bevonjuk. Helyezzük megfelelő méretű tepsire, sütőpapírra, kissé olajozzuk meg, és fektessük rá a baconba csavart húst. A tetejére tegyünk elosztva egy mokkáskanálnyi paprikakrémet. Megrakjuk gazdagon aszalt paradicsommal, paprikakarikával, petrezselyem- és rozsmaringlevéllel. A tetejére fóliát teszünk, és 180 fokos sütőbe toljuk. Süssük lefedve kb. 40 percig. Ekkor, ha a húsunk már puhának tűnik, akkor vegyük le a fóliát a tepsiről, és pirítsuk a szalonnát, míg ropogós nem lesz. Melegen körettel, vagy hidegen is tálalhatjuk.

Tojástekercs

Hozzávalók: 8 db tojás, 3 ek. tejföl, 3 ek. finomliszt, ½ cs. petrezselyem, ½ kk. ételízesítő por, ½ mk. őrölt bors, 2 ek. olaj, 20 dkg füstölt sajt (lehet sima is), 20 szelet sonka.

Elkészítés: A tojásokat a tejföllel, a liszttel, a petrezselyemmel, ételízesítővel, borssal habosra keverjük. Egy nagy tepsit sütőpapírral kibélelünk, olajjal megkenjük. Beöntjük a masszát, majd forró sütőben (180 fok) kb. 10 percig sütjük. Ha megsült, kivesszük a tepsiből, rászórjuk a reszelt sajtot, majd a sonkaszeleteket ráfektetjük. Óvatosan elválasztjuk a fóliától, és hosszában feltekercsük. Gyorsan dolgozzunk vele, hogy a sajt elolvadjon benne. Hűtőben lehűtjük, pár óra elteltével szeletelhetjük.

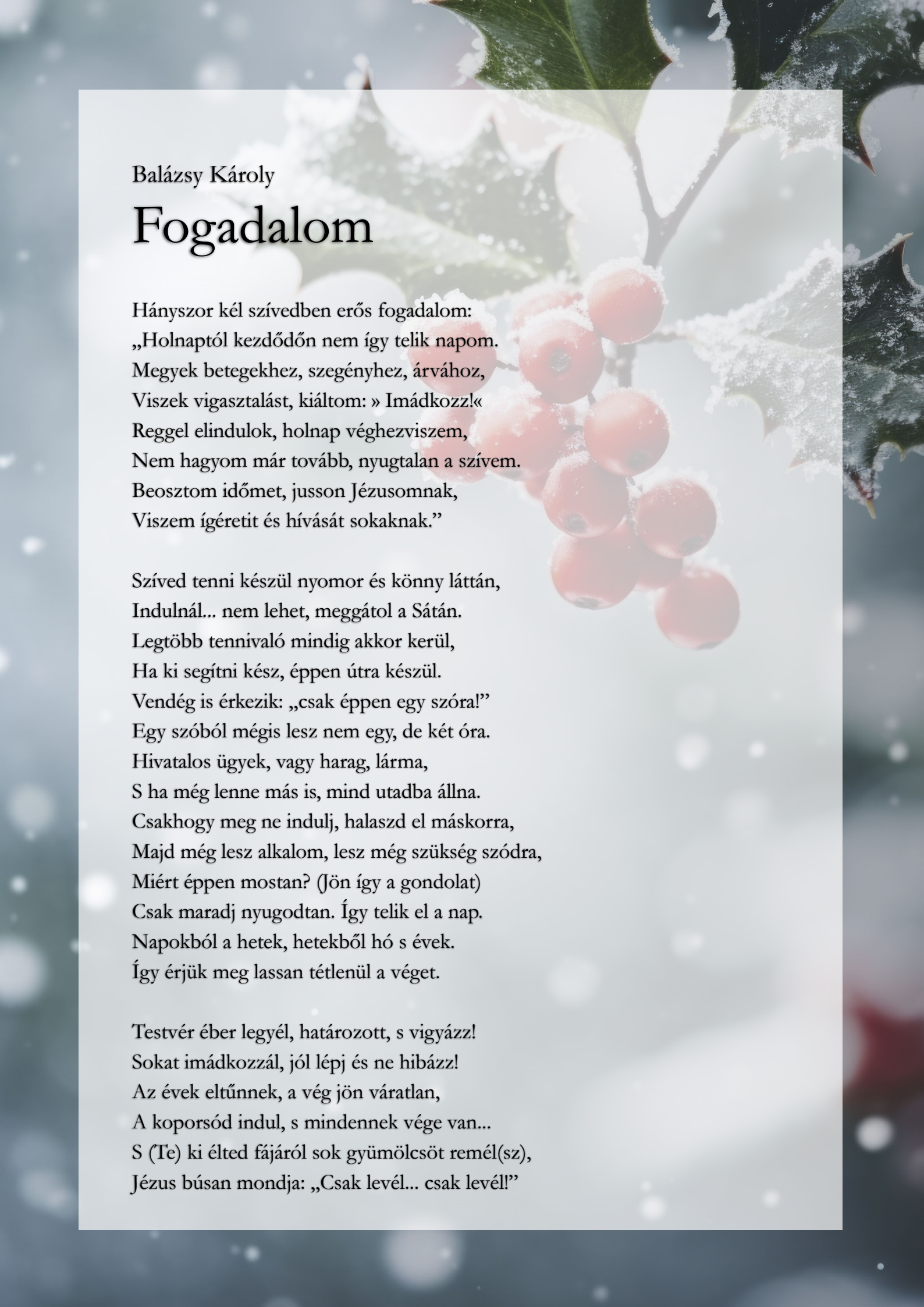
Túrós-diós szelet

Hozzávalók: Piskóta: 4 db tojás, 15 dkg cukor, 8 dkg őrölt dió, 7 dkg rizsliszt, csipet só. Túróhab: 45 dkg túró, 10 dkg cukor, 1 tasak vaníliás cukor, 1 citrom reszelt héja, 2 dl habtejszín.

Elkészítés: A sütőt 180 °C-ra előmelegítjük, egy tepsit aljába sütőpapírt fektetünk. Az egész tojást habosra keverjük a cukorral és a sóval, majd óvatosan hozzáforgatjuk a diós-rizsliszes keveréket. A masszát a tepsibe simítjuk, és kb. 10-12 perc alatt megsütjük.

A túró villával jól összetörjük, majd ízesítjük, és hozzáforgatjuk a lágy habbá vert tejszínt. A piskótát 4 részre vágjuk (függőlegesen! Vízszintesen nem is lehet, mert annyira vékony lesz), betöltjük a túróhabbal úgy, hogy a tetejére is jusson, majd 2-3 órára hűtőbe tesszük. Csokoládéforgáccsal díszítjük.

Balázs Károly

Fogadalom

Hányszor kél szívedben erős fogadalom:
„Holnaptól kezdődőn nem így telik napom.
Megyek betegekhez, szegényhez, árvához,
Viszek vigasztalást, kiáltom: » Imádkozzl«
Reggel elindulok, holnap véghezviszem,
Nem hagyom már tovább, nyugtalan a szívem.
Beosztom időmet, jusson Jézusomnak,
Viszem ígéretit és hívását sokaknak.”

Szíved tenni készül nyomor és könny láttán,
Indulnál... nem lehet, meggátol a Sátán.
Legtöbb tennivaló mindig akkor kerül,
Ha ki segíteni kész, éppen útra készül.
Vendég is érkezik: „csak éppen egy szóra!”
Egy szóból mégis lesz nem egy, de két óra.
Hivatalos ügyek, vagy harag, lárma,
S ha még lenne más is, mind utadba állna.
Csakhogy meg ne indulj, halaszd el máskorra,
Majd még lesz alkalom, lesz még szükség szódra,
Miért éppen mostan? (Jön így a gondolat)
Csak maradj nyugodtan. Így telik el a nap.
Napokból a hetek, hetekből hó s évek.
Így érjük meg lassan tétlenül a véget.

Testvér éber legyél, határozott, s vigyázz!
Sokat imádkozzál, jól lépj és ne hibázz!
Az évek eltűnnek, a vég jön váratlan,
A koporsód indul, s mindennek vége van...
S (Te) ki élted fájáról sok gyümölcsöt remél(sz),
Jézus búsan mondja: „Csak levél... csak levél!”